

111 Φιλολογίας Θεσσαλονίκης

Σκοπός

Τα Τμήματα Φιλολογίας σκοπό έχουν να αναδεικνύουν επιστήμονες ικανούς να ερευνούν τον αρχαίο ελληνικό, βυζαντινό και νεοελληνικό κόσμο, όπως αυτός εκφράζεται μέσα από τα φιλολογικά, λογοτεχνικά και εν γένει γραπτά μνημεία. Επίσης τα τμήματα εκπαιδεύουν τους σπουδαστές στη μελέτη των εκδηλώσεων του πνευματικού βίου του Ελληνισμού διαχρονικά.

Επαγγελματικές Διέξοδοι

Οι πτυχιούχοι μπορούν να καλύψουν θέσεις εργασίας σε τομείς ανάλογους με τις σπουδές και την εξειδίκευση τους. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι μπορούν να απασχοληθούν στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα: στην Εκπαίδευση και την Κατάρτιση, σε ερευνητικά πολιτιστικά κέντρα, σε αρχαία, βιβλιοθήκες, σε εκδοτικούς οίκους και στα Μ.Μ.Ε. ως επιμελητές κειμένων.

Πρόγραμμα Σπουδών

Το Τμήμα Φιλολογίας προσφέρει τρεις ειδικότητες, που αντιστοιχούν στους τρεις Τομείς του:

- (α) Κλασικής Φιλολογίας,
- (β) Μεσαιωνικής και Νεότερης Ελληνικής Φιλολογίας,
- (γ) Γλωσσολογίας.

Το πτυχίο που απονέμει είναι ενιαίο, αλλά αναγράφεται σε αυτό η ειδικότητα του πτυχιούχου.

Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται σε δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα, το χειμερινό και το εαρινό. Οι σπουδές του Τμήματος Φιλολογίας διαρκούν οκτώ εξάμηνα και διαρθρώνονται σε δύο κύκλους που ο καθένας τους διαρκεί τέσσερα εξάμηνα. Για την απόκτηση του πτυχίου του Τμήματος Φιλολογίας οι φοιτητές/τριες πρέπει να παρακολουθήσουν και να εξεταστούν σε 49 τουλάχιστον μαθήματα, συμπληρώνοντας υποχρεωτικά 147 διδακτικές μονάδες (δ.μ.). Οι 147 δ.μ. κατανέμονται σε 75 δ.μ. υποχρεωτικών μαθημάτων, 60 δ.μ. κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων (45 δ.μ. μαθημάτων ειδίκευσης και 15 δ.μ. μαθημάτων επιλεγόμενων από τα Τμήματα Ιστορίας-Αρχαιολογίας, Φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής, Ψυχολογίας, Θεάτρου καθώς και Αγγλικής, Γαλλικής, Γερμανικής, και Ιταλικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας), καθώς και 12 δ.μ. μαθημάτων ξένης γλώσσας (ΞΓΛ).

Α. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

(75 δ.μ.) (και για τις τρεις ειδικεύσεις του Τμήματος). Ο αριθμός δίπλα σε κάθε μάθημα δηλώνει τις διδακτικές μονάδες του μαθήματος.

ΤΟΜΕΑΣ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

- Ασκήσεις (γραμματική, συντακτικό, θεματογραφία, μετρική) 3
- Ομηρικό έπος 3
- Ιστοριογραφία -Ρητορική 3
- Τραγωδία 3
- Αρχαϊκή λυρική ποίηση - Ελληνιστική ποίηση 3
- Φιλοσοφία 3
- Αρχαία Ελληνική Πεζογραφία (προσφερόμενο μόνον στα Τμήματα Ιστορίας-Αρχαιολογίας και Φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής) 3
- Λατινική γλώσσα I 3

Λατινική Πεζογραφία Ι 3

Έπος - Δράμα 3

Λυρική ποίηση - Ελεγεία - Επίγραμμα - Σάτιρα 3

ΤΟΜΕΑΣ Μ.Ν.Ε.Σ.

Ιστορία της νεοελληνικής γραμματείας και εισαγωγή στη νεο ελληνική φιλολογία 3

Νεοελληνική ποίηση, πεζογραφία και θέατρο (αρχές -1789) 3

Νεοελληνική ποίηση (1789-1914) 3

Νεοελληνική πεζογραφία (1789-1914) 3

Νεοελληνική ποίηση (1914 - σήμερα) 3

Νεοελληνική πεζογραφία (1914 - σήμερα) 3

Ιστορία της μεσαιωνικής ελληνικής γραμματείας και εισαγωγή στη μεσαιωνική ελληνική φιλολογία 3

Μεσαιωνική ελληνική ποίηση και πεζογραφία 3

: Ιστορία των ιδεών και ρεύματα της νεοελληνικής και της ευρωπαϊκής λογοτεχνίας 3

Εισαγωγή στη θεωρία της λογοτεχνίας 3

ΤΟΜΕΑΣ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ

Γενική γλωσσολογία Ι: Γενικά χαρακτηριστικά της γλώσσας 3

Ιστορία της ελληνικής γλώσσας Ι: Προελληνική έως ελληνιστική κοινή 3

Ιστορική γραμματική της ελληνικής γλώσσας 3

Γενική γλωσσολογία ΙΙ: Επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης 3

Ιστορία της ελληνικής γλώσσας ΙΙ: Μεσαιωνική-σύγχρονη ελληνική 3

Β. ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ (60 δ.μ.)

ΤΟΜΕΑΣ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ (45 δ.μ.)

:Αρχαία ελληνική γλώσσα 3

Φροντιστήριο Ι (ποίηση) 3

Αρχαία ελληνική ποίηση 3

Φροντιστήριο ΙΙ (πεζογραφία) 3

Εισαγωγικά μαθήματα 3

Κωμωδία 3

Ρητορική 3

Επιγραφική 3

Παπυρολογία 3

Παλαιογραφία 3

Κριτική των κειμένων 3

Μεταφραστική θεωρία και πράξη 3

Έπος 3

Ιστοριογραφία 3

Τραγωδία 3

Επίγραμμα 3

Φιλοσοφία 3
Επιστημονική γραμματεία 3
Λοιπά ποιητικά είδη 3
Λοιπά πεζογραφικά είδη 3
Λατινική γλώσσα II 3
Λατινική ποίηση 3
Φροντιστήριο I (ποίηση) 3
Φροντιστήριο II (πεζογραφία) 3
Κωμωδία 3
Ρητορική 3
Κριτική των κειμένων 3
Μεταφραστική θεωρία και πράξη 3
Έπος 3
Ιστοριογραφία 3
Τραγωδία 3
Επίγραμμα 3
Φιλοσοφία 3
Επιστημονική γραμματεία 3
Λοιπά ποιητικά είδη 3
: Λοιπά πεζογραφικά είδη 3

ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ- ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ, ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ-ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ (15 δ.μ.)

Αρχαία ιστορία (ελληνική ή ρωμαϊκή) 3-6
Κλασική αρχαιολογία (μαθήματα με κωδικό που αρχίζει μόνον από 2 ή 6) 3-6
Αρχαία ελληνική φιλοσοφία 3
Παιδαγωγικά 3

ΤΟΜΕΑΣ Μ.Ν.Ε.Σ.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ (45 δ.μ.)

Νεοελληνική γραμματεία: Υποχρεωτικά κείμενα 3
Νεοέλληνες συγγραφείς I (αρχές-1669) 3
Νεοέλληνες συγγραφείς II (1669 - 1789) 3
Νεοέλληνες συγγραφείς III (1789 - 1830) 3
Νεοέλληνες συγγραφείς IV (1830 - 1880) 3
Νεοέλληνες συγγραφείς V (1880 - 1914) 3
Νεοέλληνες συγγραφείς VI (1914 - 1944) 3
Νεοέλληνες συγγραφείς VII (1944 - 1974) 3
Νεοέλληνες συγγραφείς VIII (1974 κ.ε.) 3
Νεοελληνικά λογοτεχνικά κείμενα I (αρχές - 1669) 3
Νεοελληνικά λογοτεχνικά κείμενα II (1669 - 1880) 3
Νεοελληνικά λογοτεχνικά κείμενα III (1880 - 1930) 3
Νεοελληνικά λογοτεχνικά κείμενα IV (1930 - σήμερα) 3
Νεοελληνικά λογοτεχνικά είδη I 3
Νεοελληνικά λογοτεχνικά είδη II 3

Νεοελληνικά λογοτεχνικά ρεύματα και κινήματα I (αρχές - 1914) 3
Νεοελληνικά λογοτεχνικά ρεύματα και κινήματα II (1914 κ.ε.) 3
Ειδικά θέματα νεοελληνικής φιλολογίας I (Σεμινάριο) 3
Ειδικά θέματα νεοελληνικής φιλολογίας II (Σεμινάριο) 3
: Ειδικά θέματα νεοελληνικής φιλολογίας III (Σεμινάριο) 3
Ειδικά θέματα νεοελληνικής φιλολογίας IV (Σεμινάριο) 3
Ειδικά θέματα νεοελληνικής φιλολογίας V (Σεμινάριο) 3
Ερευνητικά προβλήματα και ζητήματα της νεοελληνικής φιλολογίας I (Σεμινάριο) 3
Ερευνητικά προβλήματα και ζητήματα της νεοελληνικής φιλολογίας II (Σεμινάριο) 3
Νεοελληνική φιλολογία και πληροφορική I (Σεμινάριο) 3
Νεοελληνική φιλολογία και πληροφορική II (Σεμινάριο) 3
Μεσαιωνική ελληνική υμνογραφία 3
Μεσαιωνική ελληνική επική ποίηση 3
Μεσαιωνική ελληνική "δραματική" ποίηση 3
Μεσαιωνική ελληνική επιγραμματική ποίηση 3
Μεσαιωνική ελληνική ιστοριογραφία 3
Μεσαιωνική ελληνική χρονογραφία 3
Μεσαιωνικό ελληνικό μυθιστόρημα 3
Μεσαιωνική ελληνική φιλοσοφία 3
Μεσαιωνική ελληνική θύραθεν ρητορική 3
Μεσαιωνική ελληνική εκκλησιαστική ρητορική 3
Μεσαιωνική ελληνική επιστολογραφία 3
Μεσαιωνική ελληνική αγιολογία 3
Ειδικά θέματα της μεσαιωνικής ελληνικής πεζογραφίας I 3
Ειδικά θέματα της μεσαιωνικής ελληνικής πεζογραφίας II 3
Ειδικά θέματα της μεσαιωνικής ελληνικής ποίησης I 3
Ειδικά θέματα της μεσαιωνικής ελληνικής ποίησης II 3
Μεσαιωνική ελληνική δημόδης γραμματεία 3
Εισαγωγή στην ελληνική παλαιογραφία: προβλήματα κριτικής και εκδόσεως κειμένων (Σεμινάριο) 3
Μεσαιωνική φιλολογία και πληροφορική (Σεμινάριο) 3
Εισαγωγή στην ερευνητική μεθοδολογία της ΓΣΓ 3
Σύγχρονες θεωρίες λογοτεχνίας I 3
Σύγχρονες θεωρίες λογοτεχνίας II 3
Θέματα θεωρίας της λογοτεχνίας I 3
Θέματα θεωρίας της λογοτεχνίας II 3
Ιστορία των ιδεών και διεθνή λογοτεχνικά ρεύματα I 3
Ιστορία των ιδεών και διεθνή λογοτεχνικά ρεύματα II 3
Προβλήματα διακειμενικών σχέσεων I 3
Προβλήματα διακειμενικών σχέσεων II 3
Προβλήματα διακειμενικών σχέσεων III 3
Προβλήματα (πολυ)πολιτισμικών σχέσεων I 3
Προβλήματα (πολυ)πολιτισμικών σχέσεων II 3
Προβλήματα (πολυ)πολιτισμικών σχέσεων III 3
Ιστορία και θεωρία των αναγνωστικών πρακτικών 3
Ιστορία, κριτική και θεωρία λογοτεχνίας στο διαδίκτυο 3
Εισαγωγή στη θεατρολογία 3

Ιστορία του νεοελληνικού θεάτρου 3
Ειδικά θέματα ιστορίας του νεοελληνικού θεάτρου 3
Ειδικά θέματα θεατρολογίας 3
Δραματολογία 3

ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ-ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ, ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ-ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ και ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ (15 δ.μ.)

Οι φοιτητές/τριες της ειδίκευσης ΜΝΕΣ έχουν δικαίωμα ελεύθερης επιλογής από τα προσφερόμενα μαθήματα στα Τμήματα Ιστορίας-Αρχαιολογίας, Φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής, Αγγλικής, Γαλλικής, Γερμανικής, και Ιταλικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας και Θεάτρου, καθώς και από μαθήματα που προσφέρονται στο πλαίσιο του Διατμηματικού Προγράμματος για Θέματα Φύλου και Ισότητας, τα οποία δεν έχουν επιλέξει στο πλαίσιο των Μαθημάτων Ειδίκευσης ΜΝΕΣ. Υποχρεωτικό είναι ένα τουλάχιστον μάθημα βυζαντινής ή νεότερης ιστορίας.

ΤΟΜΕΑΣ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ (45 δ.μ.)

Ιστορικοσυγκριτική γραμματική των ινδοευρωπαϊκών γλωσσών I: Βασικές έννοιες και μεθοδολογία 3
Φωνητική-Φωνολογία I 3
Σύνταξη I: Εισαγωγή στη θεωρία της σύνταξης 3
Εισαγωγή στη σημασιολογία: από τη 'σημασία' ως αφαίρεση από τον κόσμο στη 'σημασία' ως επιστροφή στον κόσμο 3
Πραγματολογία I: Εισαγωγή στην πραγματολογία 3
Εισαγωγή στην κοινωνιογλωσσολογία 3
Εισαγωγή στη ρομανική γλωσσολογία 3
Λεξικολογία 3
Εισαγωγή στη διαλεκτολογία 3
Σημειολογία 3
Διδασκαλία της μητρικής γλώσσας I 3
Φωνητική-Φωνολογία II 3
Σύνταξη II: Εισαγωγή στις συντακτικές θεωρίες 2
Εισαγωγή στην τυπική λογική και σημασιολογία: η 'σημασία' ως αφαίρεση από τον κόσμο 3
Πραγματολογία II 3
Γλώσσα - Γένος - Φύλο 3
Οι νεολατινικές γλώσσες 2
Αρχαίες ελληνικές διάλεκτοι 3
Νεοελληνικές διάλεκτοι 2
Λεξικογραφία 2
Εισαγωγή στην κειμενογλωσσολογία 3
Φιλοσοφία της γλώσσας I 3
Φιλοσοφία της γλώσσας II 3
Εισαγωγή στη βαλκανική γλωσσολογία 3
Προβλήματα ιστορικής γραμματικής 3
Εισαγωγή στην ελληνική ονοματολογία 3
Ιστορικοσυγκριτική γραμματική των ινδοευρωπαϊκών γλωσσών II: Ινδοευρωπαϊκές γλώσσες 3
Παλαιοβαλκανικές γλώσσες 2
Μετασχηματιστική σύνταξη I 3
Μετασχηματιστική σύνταξη II 2

Διδασκαλία της μητρικής γλώσσας II 3
Μορφολογία της αρχαίας ελληνικής 3
Εισαγωγή στη σημειτική γλωσσολογία 3
Ιστορία της γλωσσολογίας 3
Θέματα θεωρίας της γλώσσας 3
Εισαγωγή στη μορφολογία 3
Συστήματα γραφής 3
Ιστορική γραμματική της λατινικής γλώσσας 3
Ειδικά θέματα 3
Ελληνοτουρκικές γλωσσικές σχέσεις 3
Εισαγωγή στην ελληνική φρασεολογία 3
Βαλκανικές γλώσσες 3
Θέματα νεοελληνικής σύνταξης 3
Συντακτικά φαινόμενα της ελληνικής 3
Εισαγωγή στην Ψυχολογολογία 3
Το νοητικό λεξικό: από τη Θεωρητική Γλωσσολογία στην Ψυχολογολογία και τη Νευρογλωσσολογία 3
Ελληνιστική Κοινή 3
Εισαγωγή στην Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία 3
Θεωρίες Σύνταξης με εφαρμογές στη διδακτική της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης γλώσσας 3
Υπολογιστική Γλωσσολογία 3
Γλωσσική Εκπαίδευση και Νέες Τεχνολογίες 3
Γλωσσικός Σεξισμός και η Διεκδίκηση του Συμβολικού 3

ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ-ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ, ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ-ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ και ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ (15 δ.μ.)

Παιδαγωγικά 3
Ιστορία ή Παιδαγωγικά 3
Λαογραφία 3
Φιλοσοφία 3
Ψυχολογία 3

Γ. ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ (12 δ.μ.)

Ο φοιτητής πρέπει να επιλέξει μία από τις τέσσερις προσφερόμενες γλώσσες: Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά, Ιταλικά.

Δ. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Για την εξοικείωση των φοιτητών/τριών του Τμήματος με τις δυνατότητες που προσφέρει η Πληροφορική για τις Φιλολογικές Σπουδές προσφέρεται κάθε εξάμηνο από μέλη Δ.Ε.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. κύκλος σεμιναρίων στην Πληροφορική (ΠΛ) για Φιλολογούς, που δεν πιστώνεται με δ.μ.

Συνοπτικά το περιεχόμενο των σεμιναρίων θα είναι το εξής:

I) Εισαγωγή στην Πλοήγηση Διαδικτύου (Internet)

II) Παρουσίαση, χρήση, λειτουργία:

α) της ιστοσελίδας του Α.Π.Θ., της ιστοσελίδας της Κεντρικής Βιβλιοθήκης Α.Π.Θ., του Ηλεκτρονικού Καταλόγου του Συστήματος Βιβλιοθηκών Α.Π.Θ., των Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών - Ηλεκτρονικών Πηγών του Συστήματος Βιβλιοθηκών (Δίκτυο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, Διεθνής Συλλογικός Κατάλογος Βιβλίων και άρθρων Περιοδικών, Συλλογικός Κατάλογος Περιοδικών Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης, Βάσεις Δεδομένων σε CD-ROMs (Arts and Humanities Citation Index, Λεξικά κ.λπ.),

β) χρήσιμων για τους φιλόλογους ιστοσελίδων (π.χ. ιστοσελίδα ΕΚΕΒΙ, ΚΕΓ κ.λπ.),

- γ) ηλεκτρονικών πηγών για τις Κλασικές Σπουδές,
- δ) ηλεκτρονικών πηγών για τις Μεσαιωνικές και Νέες Ελληνικές Σπουδές,
- ε) ηλεκτρονικών πηγών για τη Γλώσσα και τη Γλωσσολογία.